№ 10. Ціна 15 к.

ВІСТИ

Червень (іюнь) 1917 р.

З УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ.

УКЛАДАЄ і ВИДАЄ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ.

Адреса: Київ, В.-Володимирська, Педаґоґічний Музей.

УНІВЕРСАЛ

Української Центральної Ради.

ГРОМАДЯНЕ ЗЕМЛІ УКРАЇНСЬКОЇ!

Представники Временного Правительства повідомили нас про ті певні заходи, яких Временне Правительство має вжити в справі управління на Україні до Учредительного Зібрання.—Временне Правительство, стоючи на сторожі завойованої революційним народом волі, визнаючи за кожним народом право на самоозначення і відносячи остаточне встановлення форми його до Учредительного Зібрання,—простягає руку представникам Української демократії—Центральній Раді,—і закликає, в згоді з ним, творити нове життя України на добро всієї революційної Росії.

Ми, Центральна Рада, яка завжди стояла зе те, щоб неодділяти Україну од Росії, щоб вкупі з усіма народами прямувати до розвитку та добробуту всієї Росії і до єдности демократичних сил її, з задоволенням приймаємо заклик Правительства до єднання і оповіщаємо ВСІХ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ:

Українська Центральна Рада обрана Українським народом через його революційні організації, незабаром поповниться на справедливих основах представниками инших народів, що живуть на Україні, від їх революційних організацій, і тоді стане тим єдиним найвищим органом революційної демократії України, який буде представляти інтереси всієї людности нашого краю.

Поповнена Центральна Рада виділить наново з свого складу окремий одповідальний перед нею нею орган—Генеральний Секретаріат, що буде представлено на затвердження Временного Правительства, яко носитель найвищої краєвої влади Временного Правительства на Україні.

У цім органі будуть об'єднані всі права і засоби, щоб він, яко представник демократії всієї України і разом з тим, як найвищий краєвий орган управління, мав змогу виконувати складну роботу організації та впорядкування життя всього краю в згоді з усією революційною Росією.

В згоді з иншими національностями України і працюючи в справах державного Управління, як орган Временного Правительства, Генеральний Секретаріат Центральної Ради, твердо йтиме шляхом зміцнення нового ладу, утвореного революцією.

Прямуючи до автономного ладу на Україні, Центральна Рада в згоді з національними меньшостями України підготовлятиме проекти законів про автономний устрій України, для внесення їх на затверження Учредительного Зібрання.

Вважаючи, що утворення краєвого органу Временного Правительства на Україні забезпечує бажане наближення управління Краєм до потреб місцевої людности в можливих до Учредительного Зібрання межах і визнаючи, що доля всіх народів Росії міцно зв'язана з загальними здобутками революції ми рішуче ставимось проти замірів самовільного здійснення автономії України до Всеросійського Учредительного Зібрання. Що торкається комплектування українських військових частей, то для цього Центральна Рада матиме своїх представників при кабінеті Військового Міністра, при генеральному Штабі і Верховному Головнокомандуючому, які будуть брати участь в справах комплектування окремих частин виключно українцями, поскільки таке комплектування, по определінню Військового Міністра буде являтись з техничного боку можливим без порушення боєспособности армії.

Оповіщаючи про це громадян України, ми твердо віримо, що українська демократія, яка передала нам свою волю, разом з революційною демократією всієї Росії та її революційним Правительством приложе всі свої сили, щоб довести всю державу з'окрема Україну до повного торжества революції.

У Київі 1917 року, 3 липня.

Постанова Тимчасового Уряду.

Генеральний Секретар по внутрішнім справам В. Винниченко одержав з Петрограду од міністрів Тимчасового Правительства Керенського, Терещенка і Церетеллі таку телеграму:

Вислухавши повідомлення міністрів Керенського, Терещенка і Церетеллі по українському питанню, Тимчасове Правительство вирішило: „Призначити. яко вищий орган для керування крайовими справами на Україні, окремий орган—Генеральний Секретаріат, склад якого буде визначено Правительством в згоді з Центральною Українською Радою, доповненою, на справедливих основах, представниками других народів, сущих на Україні, в особі їх демократичних організацій. Через згаданий орган будуть переводитись Правительством міри і заходи в житті краю і його управлінні. Вважаючи, що питання про національно-політичний устрій на Україні і про засоби вирішення в ній земельного питання, в межах загального закону про перехід землі до рук працюючих мас, мусить бути вирішено Установчими Зборами, Тимчасове Правительство прихильно поставиться до розроблення Українською Центральною Радою проекта національно-політичного статуту України в тому розумінні, в якому сама Рада буде вважати відповідним інтересам Краю, а також про форми вирішення ѣ Краю земельної справи—для внесення цих проек-

тів на Установчі Збори. Тимчасове Правительство, вважаючи необхідним під час війни зберегати бойову єдність армії, не лічить можливим допустити міри, які можуть порушити єдність організації і керування, як наприклад, зміна в сучасний момент загального мобілізаційного плану шляхом негайного переходу до сістеми терріторіяльного комплектования військових частей, або надання керовничих прав яким небудь громадським організаціям. Разом з тим Правительство вважає можливим далі сприяти тіснішому національному об'єднанню Українців в війську через формування окремих частин виключно Українцями, поскільки цей спосіб на погляд Військового Міністра буде можливим з технічного боку і не порушить бойової сили армії. В найблизчім часі, для більш планомірного і успішного досягнення цієї мети, Тимчасове Правительство вважає можливим запросити до осягнення цієї задачі самих вояків—українців; для цього, в згоді з Центральною Радою, можуть бути командіровані особі делегати українці, котрі будуть при кабінеті військового міністра, генеральному штабові і верховному главнокомандуючому.

Що ж торкається до військових український комітетів на місцях, то вони проводять свою працю на загальних основах, при чому їх діяльність повинна провадитися в згоді з діяльністю инших військово-громадських організацій". Після принятя цієї постанови, члени партії „Народної Свободи" Шингарьов, Мануйлов і Шаховський вийшли зі складу Тимчасового Правительства. Зміст ухваленої постанови буде надруковано третього в вечірніх газетах. Одночасно з цим необхідно оголосити Вашу відозву.

Підписали: *Керенський, Терещенко, Церетеллі.*

Декляраця Секретаріату Центральної Ради.

ШАНОВНІ ЗБОРИ.

Центральна Рада досягла в своїй національно-політичній діяльности серіозного, відповідального моменту. З виконавчого органу поєднаних партійних і громадських груп, яким вона була в початку революції, вона стала вищим і не тільки виконавчим, але й законодавчим органом всього організованого українського народу.

Ми в своїй особі, в особі Української Центральної Ради, даємо картину формації влади, але влади цілком нової, сучасної, опертої на зовсім инші підвалини, ніж стара европейська і особливо російська дореволюційна власть. Не фізичне та економічне насильство; не темнота, затурканість і економічна залежність класів поневолених; не застрахування та гіпнотизування религією; не нацьковування одної части пригноблених на другу.—не такі засоби дали нам, зібраним от-тут-о, право і силу вирішувати норми життя, обов'язкові для кожного, хто визнає себе українцем.

Це право родилось і виросло з одного довіря, чистого не підмішаного ніяким примусом, законним чи незаконним. І Центральна Рада, приймаючи на себе ту волю і довіря народу, стала невідділеною, органічно-злитою частиною цього великого цілого.

Кожний день поширює й поглиблює ту сконцентровану волю. Ріжні формації української демократії підливають у спільний резервуар могутньої сили, самі в той же час черпаючи з його.

І в сей момент ми стоїмо як раз на самій важній, але в той же час, на самій критичній порі нашого формування. Ми вступили в ту зону, де стираються межи двох влад,—моральної і публично-правової.

Ми вже не можемо сказати, в якій саме половині більше чи менше стоїмо. Розмір і сила нашої моральної влади остільки розрослися, що вона сама собою, під натиском логічного ходу подій без болю й без заколоту перетворюється у справжнє народоправство.

Народ своїм чуттям найкраще розуміє ідею справжнього народоправства, ідею демократичної влади, яка іде знизу, а не згори, яка є для народу, а не народ для неї. Українська демократія сконцентрувала свою волю в Центральній Раді, в ній поклала найкращу оборону своїх інтересів і через те тільки їй і може вірити. А звідси вже випливає зовсім логічний висновок: коли довіря, то довірря до кінця, у всіх сферах, як національного, так економічного, політичного і державного життя.

Тут нема ворожнечі до Петрограду, але є цілковита байдужість до його, бо українська демократія має свою власну владу, яку сама витворила і якій цілком довіряють.

Але легче довіритись, ніж справдити чиєсь довірря. А особливо коли те довіря походить од частини во імя інтересів цілого, бо ми поки що представники довіря не всього цілого, а тільки певної частини його. Ми знаємо, що та частина є велика, ми знаємо, що друга частина силою природнього ходу життя дійде назабаром до того самого.

Але поки вона не дійшла, покі ці частини не злились в одне ціле, процес нашого формування, значить, теж не скінчився. А через те не закінчився й процес перетворення моральної влади в публично-правову, повномочну, з усіма властивими їй компетенціями, функціями і апаратами.

І от завдання Центральної Ради в сей критичний, переходовий момент є прискорення цього процесу, допомога йому.

Генеральний Секретаріат, яко виконавчий орган Центральної Ради, котрому вона передає в сій сфері свою повновласть, тільки так і розуміє своє призначення.

Головним завданням Центральної Ради до деякого часу було об'єднання української демократії на грунті тільки національно-політичних домагань.

Але життя потроху розсунуло ці вузькі рямці. Самих національно-політичних домагань стало мало, час ставить вимоги ширші: народ хоче об'єднатись для задоволення і розвязання всіх питань, які висуває йому і економична, і соціяльна обстановка, І через те Центральна Рада мусіла поширити свою платформу, мусіла стати національним Соймом, в якому мають освітлюватися і розрішатись всі ті питання, які висуває життя.

І тому то утворення Генерального Секретаріату було необхідним щаблем розвитку иншого представницького органу. Тому то інститут Генерального Секретаріату має обхоплювати всі потреби Українського народу. Згідно з цими потребами і поділено роботу між окремими Секретарями: по внутрішніх справах, фінансових, судових, продовольчих, земельних, освітних, межинаціональних, праці, дорог, військових, торгу і промисловости.

Найпершою перешкодою до планомірного переведення цієї роботи є недостача політично-соціяльної і національної свідомости і мала організованість народніх мас. В цьому криється найбільша погроза і загальним здобуткам революції - організації автономного ладу на Україні, котрий є найкращим закріпленням тих здобутків.

Цією стороною життя нашого народу має займатись Генеральний Секретар по внутрішнім справам. В його компетенції має бути вся справа організації, агітації, пропаганди. В секретаріаті внутрішніх справ мають бути сконцентровані ріжні громадсько-адміністративні апарати, утворені українською демократією до сього часу. Вони досі істнували і працювали окремо, відірвано один від одного, не поєднані одним планом, одною сістемою. Тепер це має бути один апарат, складений з ріжних частин, але під керовництвом Гененерального Секретаря внутрішніх справ.

Організація і освідомлення мас є перша, необхідна, найголовніща підвалина дальшого будівництва. А слідуючим щаблем сього будівництва, заснованого на свідомости і організованости, є перебудова місцевої і загально-краєвої адміністративної влади; сельські, містечкові та волосні адміністративні органи, Земські Управи, повітові комісари, Городські Думи, губернські комісари, словом вся організація влади може стати в органічний звязок з Центральною Радою тільки тоді, коли демократія, яка утворює ці органи, стоїть також в тісному звязку з Центральною Радою.

І це є друге завдання Секретарія в справах внутрішніх: себ-то пристосовання всього адміністративного механізму до потреб організованної, усвідомленної демократії і підготовлення за допомогою цього самого апарату ще дальшого щабля—організації єдиної краєвої автономної влади, в порозумінні з демократіями инших національностей на Україні.

Маючи на увазі, що той стан, який заняла Центральна Рада—є стан будування нового політичного життя на Україні з усіма наслідками, які випливають з цього стану, Генераль

ний Секретаріат в справах фінансових вважає необхідним розробити основи фінансової політики на Україні.

Звісно, фінансової справи ми не можемо зразу ставити на цілком державний грунт, а повинні обходитись поки що засобами, які мають в своїй основі майже виключно моральну силу. Одначе, разом з цим мається на думці вести підготовчу працю так, щоб і Україна в фінансових справах могла стати цілком на державний грунт тоді, коли їй прийдеться ці справи впорядкувати, яко автономній державі.

Завданнєм Секретаріату в справах судових має бути підготовка судових інституцій на Україні до тих форм і того стану, в якому вони мають бути в автономній Україні. Ця робота має роспадатись на підготовку справи українізації та демократизації суду і виробу відповідних законопроєктів котрі б намітили ті форми суду, які відповідали б автономному ладу на Україні.

Секретаріат в справах міжнаціональних має на меті об'єднати роботу всіх національностей Росії для боротьби за автономно-федеративний лад Російської республики та для порозуміння українців на цих основах з иншими національностями. На першому пляні перед Секретаріатом міжнаціональних справ стоїть скликання з'їзду представників народів та областей Росії і підготовлення матеріалу до сього з'їзду. Поруч стоїть справа яко мога скорішого порозуміння з демократією національних меншостей на Україні.

В справі народньої освіти Секретаріат має на меті насамперед з'єднати в своїх руках все керування шкільною освітою, а власне: догляд за переведенням на місцях українізації школи, організації видання підручників, відшукання і приготування учителів для шкіл та поміч в згуртованню їх у професіональні товариства.

В справі позашкільної освіти Секретаріат має на меті запомогу культурним товариствам. Для здійснення своїх завдань у шкільній справі Секретаріат має подбать про створення Всеукраїнської Шкільної Ради, яканоситиме теріторіяльний характер, а зараз має скористуватися істнуючим органом влади, як от шкільні округи, або громадськими інституціями з якими зав'яже самі тісніші стосунки. Для постійного звязку з місцями Секретаріат має на меті завести своїх спеціяльних комісарів по народній освіті.

Секретаріат в справах земельних в першу чергу має подбати про правильну організацію волостних, повітових і губерських комітетів по Україні та Рад Селянських Депутатів; має направляти діяльність цих організацій на шлях громадського порядкування не тільки земельною власністю але і сільсько-господарським інвентарем. Щоб об'єднати діяльність земельних комітетів, Секретаріат має подбати про утворення Українського Краєвого Земельного Комітета.

Разом з тим той же Секретаріат має подбати про утворення українських кооперативних центрів.

В цілях підготовки до Установчих Зборів Секретаріат має підготовити на підставі постанов Всеукраїнського Селянського З'їзду проєкт земельного закону. В тому числі і ту його частину, яка повинна розмежувати компетенцію Всеросійського Парляменту і Українського Сойму в земельних справах.

В продовольчій справі Секретаріат ставить своєю задачею об'єднати роботу продовольчих органів на Україні і внести в неї ту планомірність, якої їй досі бракувало. Перед Секретаріатом стоїть основна задача створити Всеукраїнський Центральний продовольчий Комітет, який має забезпечити автономію України в продовольчій справі та подбати про відповідне постачання українським хліборобам потрібних в їх господарствах продуктів та знаряддя.

Завданням Секретаріату в справах військових є українізація війська, як в тилу так по змозі на фронті, пристосовання військових округ на Україні і організації їх до потреб українізації війська.

Ведення роботи Генерального Секретаріату у всіх згаданих справах в зазначених вище межах вимагає впорядкування відповідної канцелярії і тому в склад секретаріату введено Генерального Писаря, найближчим завданням якого являєтся—завідування ділами всього Генерального Секретаріату, бути зв'язком між окремими генеральними секретарями у внутрішніх організаційних справах Секретаріату, відповідна постановка інформації про діяльність Генерального Секретаріату, між иншими і через періодичний орган Генерального Секретаріату.

Приступаючи до великої відповідальної роботи, сподіваючись на повне довіря і піддержку Центральної Ради, Генеральний Секретаріат покладе всі сили, щоб виконати ту роботу на користь відродженного народу українського і тих національних меньшостей, що разом з ним заселяють Україну.

Усі наші зусилля будуть іти на те, щоб недопустити Україну до винищення, дезорганізації та анархії. І хто б ту дезорганізацію не вносив нам, чи темні сили контр-революції, чи анархістичні елементи украйнства, чи помилки і ворожнеча Тимчасового Центрального Уряду, ми з усіма дезорганізуючими силами будемо боротись неухильно і нікому не дозволимо гальмувати справу будування нового життя в нашім краю.

Генеральний Писар *П. Христюк.*

Сессія Центральної Української Ради.

Засідане 1—20 червня 1917 року.

Починається о $7^1/_2$ год. вечора. Головствує проф. М.С. Грушевський. Генеральний Писар читає Універсал Ц. У. Р. Голова оголошує порядок денний. Вказує на необхідність для успіху праці вибори комісії для вирішення ріжних справ. Далі читається протокол відчиненої частини попередних засідань Ц. У. Р. Протокол зборами стверджується. Затим проф. М. Грушевський подає звіт діяльности комітету Ц. У. Р., в котрому зазначає, що бажання попередньої сесії, аби членам Ц. У. Р. була забезпечена з матеріяльного боку можливість прибувати на сесії виконано. 11-го червня в склад Ц. У. Р. увійшла обрана на 2 всеукраїнському військовому з'їзді Рада військових депутатів чисельности в 132 чоловіка. 12-го на Софійській площі відбулось читанне Універсалу. II військовий з'їзд відбивав настрої переважно салдатів фронту в протилежність I-му, більш тиловому.

З'їзд вимагав від Ц. У. Р. рішучих кроків в своїй роботі. Сповняючи волю попередньої сесії Ц. У. Р. а також II військового з'їзду, Ц. У. Р. видала Універсал, котрий принято на місцях з радістю і задоволенням. Рішенне приступити до рішучої організаційної роботи привело до утворення виконавчого органу—Генерального Секретаріяту. 2-ий тиждень пройшов в організації Ген. Сек-ту, котрий і досі ще знаходиться в стадії формования. Се головні точки діяльности Комітету, за 16 день. Вони не численні, але великого значіння. Ми пережили історичні 2 тижні переступили високий поріг в нашому житті. Далі Голова пропонує офіціяльно затвердити прийнятте в склад Ц. У. Р. Ради військових депутатів. Після затверження голова виголошує: Слава Українському Війську! Слава озброєному Українському Народові! Зборп довгим „слава“ вітають нових членів Центральної Ради.

Д. Березняк (Голова Ради Військових Депутатів) щиро дякує за привітанне зазначаючи, що Рада Військових депутатів і все Українське Військо готові всі сили, розум і завзяття покласти на працю для рідного народу і краю.

Підп. *Халабуденко* від VI корпусу, котрий почав наступлення на фронті, подає коротеньке повідомлення про початок його. Ще коли промовець їхав на II-ий військовий з'їзд, то почали готовитись до наступлення. Однак нічого певного не було відомо. Українці корпусу ще тоді казали, що треба наступати. Коли промовець повернувся зі з'їзду, то почалось артилерійське підготовлення наступлення. 18 го червня о 9 год. ранку всі мя як один перейшли в атаку з словами: „В перед, за свободу“. Видно було українські прапори. Українці салдати казали, що завше підуть в наступленне, тільки б Тимчасовий Уряд сказав, що Україна матиме автономію.

З позачерговою заявою виступає представник Викон. ком. Полтавської Ради Салд. і Роб. Депут. т. Бочковський. Він оголошує резолюцію Ради про приєднанне її до Універсалу Ц. У. Р.

Текст резолюції:

Полтавська Рада робітничих та солдатських депутатів, обговоривши Універсал Української Центральної Ради, виданий 10 го іюня цього року, постановила: Вітаючи революційний акт Української Центральної Ради, яка оголосила автономію України, Полт. Рада робіт. і салд. депутатів закликає всі революційні організації і всіх громадян що населюють Україну, підтримати революційні домагання українського народу, поскільки ці домагання не будуть йти в супереч інтересам иньших національностей, які живуть на

Україні. Разом з тим Полтавська Рада робітничих та салдатських депутатів вважає, що Українська Центральна Рада мусить бути поповнена представниками Рад робітничих та салдатських депутатів і всіх соціялістичних партій, що іствують на Україні, без ріжниці національностей, аби Укр. Центр. Рада була дійсно виразницею всеї демократії автономної України.

Далі виступає представник київської губерньскої земської управи з дорученням її скласти привітання Ц. У. Р., сказати, що Управа визнає її за вищу владу на Україні і прохає подбати про скорійше скликання теріторіяльного з'їзду. Відчитується затим лист київської повітової громадської Управи з проханням представництва в Ц. У. Р., а також телеграма від 1.600.000 українців Галичан і Буковинців з Америки (Філядельфія) з привітанням Центральній Раді.

Голова пропонує тим, хто привіз писані справоздання з місць, передати їх до секретаріяту. Ухвалюється вибрати 4 комісії: 1) про склад Центральної Ради, 2) по Статуту Автономії України, 3) по скликанню з'їду народів Росії, що добиваються федеративного устрою держави і 4) по скликанню теріторіяльного з'їзду України.

Після перерви на 10 хвилин, підчас котрої фракції намічають кандидатів до сих комісій, опреділюється склад їх: І комісія: Бочковський (с-р), Березняк (с-р), Огородний (с-д), Колос (с-д), Сніжний (р-д), Сімашкевич (р-д), Пащенко (безп.) Журавель (безп.)

ІІ. комісія: п.п. Левитський (с-р), Шраг (с-р), Касяненко (с-д) Бабич (с-д), Єфремов (р-д), Бойко (р-д), Стасюк (безп.) Чайківський (безп.)

III комісія: Маєвський (с-р), Панченко (с-р), Дубовий (с-д), Висоцький (с-д), Шульгин (р-д), Прокопович (р-д), Карпенко (безп.), Голуб (безп.)

IV комісія: І. Ільченко (с-р), Чалий (с-р), Війтенко (с-д), Ковальський (с-д), Чопівський (р-д), Ніковський (р-д), Кекало (безп.), Калган (безп.)

П. *Чопівський* повідомляє, що у Київі заклалась міська українська Рада, котра складається з представників ріжних культ просвітних організацій. Входять до неї також представники 12 околиць Київа. Прохає собі в Ц. У. Р. місця. Виникає питання, чи мають право бути присутніми на засіданнях комісій всі, хто хоче, члени Ц. У. Р. Збори рішають, що мають право.

Д. *Ільченко* (Уманьщина). Після того, як українці почали творити свою національну революцію, відношення до них з боку росіян значно погіршало. Почали звкидати їм в шовінізмові. Ворожнеча зростала. Помиритись трудно було. Коли з'організувався 5. Укр. полк, ворожнеча дійшла до максимума. Совіт Роб. і Салд. деп. випустив відозву, де називав наш рух буржуазним і т. н. Те саме робили російські (с-р) кажучи, що українці ховались за спинами других, коли ті робили революцію.

Далі Совіт Роб. та Салд. депутатів почав розсилати по селах агітаторів, котрі псували скрізь нашу роботу. Правда, сим агітаторам не скрізь добре поводилось і іноді їх навіть арештовували. Часто вони ловились на брехні і на неморальних вчинках. Після видання Універсалу відношення до нас різко змінилось. Ще до сього за день до мене заходить представник Сов. Роб. і Салд. деп., щоб порозумітись.

Після відчитання Універсалу на вірність Ц. У. Р. присягнули полк, народ і духовенство, котре тоді як раз відбувало в Умані свій з'їзд. Свідомість серед народу шириться, число „Просвіт" росте.

(Далі буде).

ПРИВІТАННЯ

Центральній Українській Раді.

З ВОРОНІЖА. Ми, селяне, Латаного на Воронїжчині, зібравшись на сході 28 мая, щиро вітаєм Центральну Раду, защитника українського народу і як сини українських козаків, будем піддержувати її домагання.

Голова сходу *Мельників*. Писар *Котляров*.

На загальних зборах **Лисанської волостної Ради** селянської спілки признаєм Центральну Раду єдиним Тимчасовим Урядом Українського народу. Універсал Української Центральної Ради мусить бути законом для всієї України. Всіма засобами будемо допомогати проведенню автономії в життя. Шлем щирий привіт. Голова Зборів *Соловієнко*.

Таращанське Земське Зібрання, вислухавши представника другого Українського Військового з'їзду про оголошенне Українською Центральною Радою Універсалу до Українського народу, щиро вітає і цілком визнає Центральну Раду дійсною виразницею волі Українського народу та своїм Тимчасовим Урядом і жде від неї відповідних розпоряджень. Слава Центральній Раді! Уповажений Голова надзвичайного Земського Зібрання лікар *Трегубов*.

З ЧИГИРИНА. Повітовий Чигиринського Повіту Селянський З'їзд вітає Центральну Раду, яку уважає єдиниющим урядом на Україні. Нині довіряєм їй наше представництво в обороні наших інтересів. Голова З'їзду *Іванченко*.

ОДЕСА. Ми, українські делегати фронтового обласного з'їзду в Одесі вітаємо Українську Центральну Раду вітаємо обєднуючий центр всіх Українських сил. Ми певні, що Центральна Рада, опираючись на з'організовані українські сили здобуде національно-теріторіяльну автономію України у федеративній демократичній республіці Російській. Голова українських делегатів, *Туз*.

с. ЯНИШІВКА, Київс. губ. Товариство „Просвіта" Таращанського повіту, села Янишівки, Київської губернії щиро вітає Центральну Українську Раду. Т-во „Просвіта" своєю метою має ширити національну самосвідомість. Засноване Т-во з 7-го травня. Голова Т-ва *А. Сочинська*. Секретар *Д. Савицька*.

Українська Соціял-Демократична Робітнича Партія. МИКОЛАЇВСЬКИЙ КОМІТЕТ. З ініціятиви Тимчасового Виконавчого Комітету Української Соціяль Демократичної Робітничої Партії в Миколаєві 21/V в день У. Нац. Фонду у „Садку № 1" і в дачному урочищі „Спаское" у Миколаїві на мітингах у першому 700-ма голосами, а в другому 2,000 після промов тов. Михайлеця принято такі резолюції:

Як найгорячійше протестуємо проти смертної кари, до якої засуджено австрійським Урядом борця за кращу будучину вселюдства, соціял-демократа Австрії, Фридриха Адлера. Уповноважнюємо Українську Центральну Раду довести до відому Тимчасового Коаліційного Російського Уряду про наш протест, який мусить бути прилучено до маси инших і доведено до Уряду Австрії. Соціяль-Демократ Ф. Адлер є чесна підпора кращих людських змагань. Ця людина не повинна умерти. За Голову *К. П. Гунько*. Писар *Гр. Михайлець*.

В Київську Центральну Раду.

Вороньківський Волостний Комітет селянської спілки Переяславського повіту на Полтавщині в засіданні 24 цього травня постановив домагатися перед Переяславським повітовим Земством і Київською Центральною Радою, щоб з осени 1917 року у всіх Вороньківських школах научання шкільників було на рідній українській мові.

Вороньківський волостний Комітет прохає, щоб ця постанова була виконана. Голова Комітету *В. Бердиня*. Совітник *Савка Миколаєнко*.

Центральна Українська Рада. Професору Грушевському.

Стало видно по всій ХОЛМЩИНІ, куди з нас кожен мусить простовати. Повіяло теплом: сонечко свободи веселенько світить. Всі люди тішуться: будуть свободно рости, свої природні дари розвивати. Весна для людей настала. Як пташки весною рідні люди перекликають. Свій до свого з далека вісті подають, обдумують вони, як творити нове найкраще життя на груді рідної Землі, котра їх породила, вскормила і особе обличя придала.

Такії думки од ласкавого сонця свободи і в серцях холмських Українців вродилися. І як всі народности, складають вони свої радости на груді рідної матері землі. З далека вони її вітають. Рідна мамо—Холмщина, ми своїх звязків з тобою не загубили. Ті соки, котрими ти нас кормила, нас з тобою з'єднали. Ні ти без нас, ні ми без тебе. Ти і ми—є одно. Сонце свободи ласкає нас—ласкає і тебе. А ласка його для тебе та, що воно дітям твоїм дає право:

1) Порядкувати своїми ділами так як їм найкраще.

2) На Установчі Збори мати свого представника, котрий голосно промовить за тебе, що ти живеш духом України, що ти галузь українська. Він скаже там, що як би хотів хто тебе одривати од України, од того соку, котрим ти живеш, од духа, од душі України, то це буде для тебе смертна кара. Но діти твої чують, що в свободі смертної кари нема, вона одмінена, а тому ти будеш живою галузею України во віки. Такою думою живуть твої діти з села МАСЛОМЕНІ, Грубешовського повіту, гміни Міняні. Підписало 300 чоловіків. 21 мая 1917 року.

Голова зібрання *Миколай Сивак*, Член *Григорій Писарчук*, Члени уч. *Ева Ющук*, *Х. Сивак*, *Н. Новосад*. Секретар *Андрій Бойчук*.

ТИФЛИС. Предсѣдателю Украинской Рады Грушевскому. Четвертая конференція в Тифлисѣ Грузинской партіи соціалистовъ федералистовъ привѣтствуетъ свободолюбивую Родину Тараса Шевченка. Наша партія всегда прислушивалась голосу Украины. Лозунги автономіи и федеративной Республики и для насъ являются боевымъ кличемъ, за которые будемъ вмѣстѣ съ Вами бороться. Да здравствуетъ свободная Украина въ свободной Россіи.

Друкарня Центральної Української Ради.
Михайлівська № 18. Тел. 17-00.